

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ 1982

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄
ΑΡΙΘΜΟΣ 11

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

**ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ**

Συντάσσεται από Έπιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου.

Γραφεία περιοδικού:

Γεωργίου Β' 13 Ίωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση για την εξυπηρέτηση του
περιοδικού «Καθρέπτης» - Άλληλο-
γραφία

Γιαννούλα Κ. Νότη

Σπ. Μπαλατατζή 25

Τηλ. (0651) - 24.183

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έσωτερικού Δρχ. : 300

Έξωτερικού Δολ. : 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) **ΙΩΑΝΝΙΝΑ:**

δ Ταμίας του Συλλόγου

Δήμος Κ. Τζουβάρας

Πάροδος Εδριπίδου 11

Τηλ. (0651) 28.439

β) **ΑΘΗΝΑ:**

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

Έλλησ 28 - Αιγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Δ. Άναστασίου

Γιαννούλα Κ. Νότη

Κώστας Ε. Σιώτος

Άντώνης Δ. Άντωνίου

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΑ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ

Κλείνουν φέτος είκοσι πέντε ακριβώς χρόνια μιᾶς πλούσιας καὶ πολυποίκιλης ἐκπολιτιστικῆς δραστηριότητος τοῦ Συλλόγου μας. Δέν θάταν ἄσκοπο ν' ἀνατρέξουμε λίγο στοῦ παρελθόν νὰ κάνουμε τὸν ἀπολογισμὸ καὶ ν' ἀντλήσουμε τὰ ἀπαραίτητα χρήσιμα συμπεράσματά μας, νὰ θέσουμε τοὺς καινούργιους στόχους μας καὶ νὰ προχωρήσουμε.

Ἡ θαυμαστὴ Ζωντάνια καὶ τὸ πλούσιο ἔργο τοῦ Συλλόγου μας μπορούμε ἀδίστακτα νὰ ποῦμε ὅτι ἀντικατοπτρίστηκε στοῦ γλῆντι ποῦ καναν οἱ συμπατριῶτες μας στὰ λιθαρίτσια στίς 9 τοῦ Γενάρη γιὰ νὰ γιορτάσουν τὸ πατροπαράδοτο ἔθιμο: τὸ κόψιμο τῆς βασιλόπιτας.

Ἐκεῖ βρέθηκαν τρεῖς γενιές. Ἐκεῖνοι ποῦ ἐδῶ καὶ 25 χρόνια νέοι καὶ αὐτοὶ τότε μὲ τὸ ὄραμα ποῦ πραγματοποιήθηκε καὶ ποῦ ἔθεσαν τὰ θεμέλια γιὰ τὸ ξεκίνημα. Ἐκεῖνοι ποῦ πῆραν τὴ σκυτάλη στὰ χέρια τους, σήμερα ἢ νέα γενιά ποῦ ἔρχεται μὲ ὄρμη.

Στίς προθέσεις μας δέν εἶναι νὰ ἐπαναλάβουμε τὰ χιλιοεπιωμένα. Ἐπισημαίνουμε ὅμως τὴν καταπληκτικὴ ἐπιτυχία ποῦ σημείωσαν τὰ κορίτσια μας στὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας μας.

Ἐτρεξε πολὺ νερὸ κάτω ἀπὸ τὰ γεφύρια ἀπὸ τὸ 1929 ποῦ τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» ὁ ἀείμνηστος Παπαγιώργης ἔγραφε: «Γενικῶς οἱ ἄρενες ζῶμεν καλὰ ὡς ἄτομα, οἱ γυναῖκες μας ὅμως παιδιὰ καὶ σπίτι, 3 αἰῶνες πίσω ἀπὸ ἐμᾶς, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ συβαίνει τὸ ἀντίθετο, γυναῖκα, σπίτι, παιδιὰ καὶ ἔπειτα ἐγώ. Παίρνω ἓνα ξένο ἀπὸ τὸ μαγαζί μὲ τὸ σεῖς καὶ μὲ τὸ σᾶς καὶ τὸν πάω στοῦ σπίτι. Τὶ νὰ ἰδῶ ὅμως . . . Τὶ πρέπει νὰ περιμένω ἔπειτα; . . .»

Λοιπὸν ὅλοι οἱ πατεράδες θηλῶν νὰ κάμωμε ξοῖκοι τῆς πράμα-
τα γιὰ νὰ γίνουν τὰ κορίτσια μας ἄνθρωποι. . . .»

Νὰ ὁραματίστηκαν ἄραγε οἱ πατεράδες ὁραματιστὲς τοῦ περιοδικοῦ μας τὴ σημερινὴ ἐποχὴ καὶ ἔκαναν αὐτὴ τὴ προφητικὴ προτροπὴ τοῦ συμπατριῶτες μας;

Πάντως ὅτι κι νᾶγινε ἡ προτροπὴ τους «ἡ συμβουλὴ τους εἰσακούσθηκε καὶ τὸ ὄρομά τους ὑστερα ἀπὸ μισὸ αἰῶνα ἢ λιγότερο πραγματοποιήθηκε. Τὰ κορίτσια μας πανέξυπνα συναγωνίζονται τὰ

καλύτερα μυαλά σε έθνική κλίμακα και πρωτεύουν στις πανελλήνιες εξετάσεις για τα ανώτερα πνευματικά ιδρύματα.

Υπάρχει ένα μεγάλο πνευματικό δυναμικό του χωριού μας και στα δύο φύλα σκορπισμένο σ' όλη την Ελλάδα.

Με την ευκαιρία τῶν εικοσεπέντε χρόνων του Συλλόγου μας ή Συντακτική Επιτροπή κάνει και πάλι έκκληση σε κάθε πνευματικό άνθρωπο του χωριού μας, όποιο τομέα κι αν υπηρετεί γά συμπαρασταθεί και νά βοηθήσει τὸ περιοδικό μας.

Πιστεύουμε ότι ὅλοι ἔχουν τὴ δυνατότητα και μπορούν ἄρκει μόνο λίγη καλή θέληση.

Τὸ σύνθημά μας στὴν ἀφετηρία τῆς 2ης εικοσαεπενταετίας πρέπει νά εἶναι κάθε περιοδικό καλύτερο, κάθε περιοδικό με περισσότερη ἐργασία

Πολύ ικανοποιητικές για τὸ χωριό μας εἶναι οἱ πιστώσεις ποὺ ἐγκρίθηκαν ἀπὸ τὴ Νομαρχία, γιὰ διάφορα ἔργα στὴ φετεινὴ περίοδο. Συγκεκριμένα ἐγκρίθηκαν:

- α) Γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ δρόμου Φορτώσι - Ἀμπελοχώρι, 2.000.000 δρχ.
- β) Γιὰ τὴ βελτίωση βατότητας τοῦ δρόμου Κτιστάδες - Ραφταναῖοι
- Ἀμπελοχώρι, 1.800.000 δρχ.
- γ) Γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τῶν σωλῆνων τοῦ ἔξωτερ. ὑδραγωγείου
και καλλιέργεια τῆς πηγῆς στὴ «Λεύκα» 800.000 δρχ.

καθρεπτης

επιστολες

Λάβαμε και δημοσιεύουμε το παρακάτω γράμμα που μᾶς ἔστειλε ὁ Χρῆστος Ἀλεξίου σχετικά με τὸ δρόμο Φορτώσι - Ἀμπελοχώρι.

Προς

τὸ Περιοδικό «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

Ιωάννινα

Στο περιοδικό Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 1981, διάβασα για τον δρόμο Φορτώσι - Ἀμπελοχώρι.

Πραγματικά η κατασκευή του αναφερομένου δρόμου, ήταν και είναι τὸ ὄνειρο ὅλων των χωριανών, γιατί ἐπὶ 10ετίες ποτίστηκε με ἰδρώτα και αἷμα με τὴν ἀδιάκοπη μεταφορὰ στα κορμιά μας χιλιάδων οκάδων καλαμποκιού και ἄλλων εἰδῶν διατροφῆς. Ἀκόμα πολλοὶ ἔχασαν τὴν ζωὴ τους, ἀπὸ ἀρρώστιες, ἐπειδὴ δεν μπόρεσαν να μεταφερθοῦν ἐγκαιρα σε κέντρα περίθαλψης.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ «Ἐπιστολή» (στὲνλω φωτοαντίγραφο και νομίζω ἡ δημοσίευσή της στο περιοδικό θα προκαλέσει τὸ ενδιαφέρον της Πολιτείας) του πατέρα μου που δημοσιεύτηκε στην τότε ἐφημερίδα «Πρωϊνὸς λόγος» στις 26) 11) 1965. Μετὰ 4ῆμερο ἀπὸ τὴς δημοσίευσης τὴν 30) 11) 1965 πέθανε ἀπὸ γαστροραγία ἐπειδὴ δεν μεταφέρθηκε ἐγκαιρα στα Γιάννενα.

Πιστεύω ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς θα λύσει πολλὰ προβλήματα, θα δώσει μεγαλύτερη κίνηση και ζωὴ στο χωριό, θα αξιοποιήσει τὸ ὄμορφο τοπίο της «Πολιτσάς» και θα φέρνει στο διάβα του πολλές καλές και ἀσχημες ιστορικές αναμνήσεις.

Τὸ ὄνειρο δεν εἶναι μακριά, δεν θ' ἀργήσει να γίνει πραγματικότητα

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΣΘ. ΑΛΕΞΙΟΥ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗΝ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ!

ἘΞ Ἀμπελοχωρίου ἐλάβομεν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

Κύριε Διευθυντά,

Θερμῶς παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι δημοσιεύσετε τὰ παρακάτω εἰς τὴν ἐγκριτὸν ἐφημερίδα «Πρωϊνὸς Λόγος».

Τὸ χωρίον Ἀμπελοχωῖρι κείται εἰς τὴν περιφέρειαν Πραμάντων. Αὐτὸ τὸ γράφω διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ κ. Νομάρχης πού εὐρίσκεται. Ἀκούμε ἀπὸ τριμήνου τίς ἐκρήξεις τῶν φουρνέλων λόγῳ κατασκευῆς δρόμων εἰς τὰ χωρία Χουλιαράδες, Βαπτιστή, Μιχαλίτσι, Πράμαντα, Ραυταναῖοι, Φορτῶσι, Πάτερο.

Εἰς τὸ Ἀμπελοχωῖρι δὲν ἀκούεται τίποτα. Οὔτε φουρνέλα ἀκούονται οὔτε δρόμος γίνεται ἀπὸ κανένα σημεῖο. Θέλαμε νὰ μάθουμε: Αὐτὸ τὸ χωριὸ δὲν ὑπάγεται εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος; Δὲν πληρώνει φόρους ἢ κοινότητά μας ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ βγάλουν καὶ γιὰ τὴν κοινότητά μας ἓνα κονδύλι νὰ γίνῃ καὶ ἐδῶ δρόμος ὥστε νὰ ἠμπορέσουμε κι' ἡμεῖς νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὰ ἄλλα χωριά καὶ μὲ τὰ Ἰωάννινα; Ἀκόμη οἱ γυναῖκες μας φορτώνονται 45 κιλά ἀλεύρι ἀπὸ τὴν Φανερωμένη γιὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὸ χωριὸ. Εἶναι κρίμα καὶ ἐντροπὴ νὰ μᾶς ἔχουν ἀκόμη εἰς τὸν πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα.

Βλέπουμε ἔδωσαν 300 χιλιάδες εἰς Ραυταναίους γιὰ τὸν δρόμο, ἴσως ἐπειδὴ προηγούνταν μὲ μέσα βουλευτικά. Ἐμεῖς δὲν ἔχομε κανέναν βουλευτὴ νὰ ἐνεργήσῃ. Ὁ κ. Νομάρχης ὅμως δὲν τὸ ἔχει στὸν πίνακα τὸ χωριὸ μας ὥστε νὰ πονέσῃ νὰ βγάλῃ καὶ δι' αὐτὸ μία πίστωση;

Ἐπειδὴ ὁ δρόμος Φορτῶσι - Ἀμπελοχωῖρι διὰ νὰ γίνῃ χρειάζεται πολλὰ χρήματα, δὲν ἠμπορεῖ ὁ κ. Νομάρχης νὰ μᾶς συνδέσῃ ἀπὸ Διάσελο Μολοκοπιὸ Ραυταναίων εἰς Ἀμπελοχωῖρι ὁπότε ἡ διάνοξις δὲν στοιχίζει ἄνω τῶν 300 χιλιάδων;

Ἐπειδὴ ἀλλοῦ δὲν ἔχομε ποῦ νὰ ἀποτανθοῦμε παρακαλοῦμε τὸν κ. Νομάρχην νὰ ἐνδιαφερθῇ.

Ἄς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ κ. Νομάρχης ὅτι τὸ χωριὸ μας δὲν τὸ γνωρίζει κανεὶς. Μόνον ὁ εἰσπράκτωρ διὰ νὰ εἰσπράξῃ τοὺς φόρους καὶ ἡ χωροφυλακὴ διὰ νὰ κοινοποιεῖ διαταγὰς. Θερμῶς παρακαλοῦμεν ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ κ. Νομάρχου τὸ αἴτημά μας.

Ἀμπελοχωῖρι 20) 11) 65

Μεθ' ὑπολήψεως

ΔΗΜ. ΑΛΕΞΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΜΑΣ

Παλιές απόκριες στο άμπελοχώρι

Γράφει ο Δημ. Τόλης

Όπως ξέρουμε στα χωριά, ιδίως τα μακρινά, τα παλιά χρόνια, έλειπε κάθε είδος διασκέδασης. Οί κάτοικοι περίμεναν να ξεφαντώσουν λιγάκι μακριά από τις έγνοιες, τις φροντίδες και τις δυσκολίες της ζωής, στα πανηγύρια, τις γιορτές και τις απόκριες . . . Τις απόκριες περισσότερο και καλύτερα, γιατί βοηθούσε το μασκάρεμα και έπαιρναν μέρος άνδρες, γυναίκες και παιδιά.

Τό γραφικό αυτό έθιμο καταπολεμήθηκε πολύ από τήν εκκλησία, γιατί λέει: «Τό Τριώδιο σημαίνει για τούς χριστιανούς περίοδο περισυλλογής ψυχικοῦ καθαρμοῦ, καθαρότερης ζωής και Ἁγιώτερο βίο. . .»

Παρ' όλες τις απαγορεύσεις, τό έθιμο αυτό διατηρήθηκε δια μέσου τών αιώνων. Ἀσφαλώς οί ρίζες βρίσκονται βαθειά στήν αρχαιότητα.

Ἄν και οί Ἀμπελοχωρίτες ήταν κάπως συντηρητικοί, τά έθιμα όμως τά διατηροῦσαν! Τήν Τσικνοπέμπτη (Πέμπτη τής κρεατινής), ὅλοι και οί φτωχότεροι, έφηναν λίγο κρέας στα κάρβουνα, έτσι για νά «τσικνώσει. . .».

Τήν Κυριακή (Κρεατινή) μετά τήν εκκλησία οί άνδρες, για τά «χρόνια πολλά» τά κουτσόπιναν στα μαγαζιά.

Γλεντοῦσαν αγαπημένοι, ἤσυχα και ὠραία! Διπλοτριποκεράσματα και λιγοστό μεζεδάκι, τραγουδάκια ὁμορφα, άστεία και πειράγματα χωρίς παρεξήγηση και τσακωμό! . . . Τό επέτρεπε βλέπετε και τό έθιμο τής απόκριας! . . .

Ἄκόμα και οί γυναίκες έπαιρναν απ' άστεία και δέχονταν πειράγματα, αλλά «μέ τό στόμα μπάρα, μπάρα, μέ τά χέρια Ξεραμάρα».

Τό απόγευμα ντυνόταν μασκαράδες, λίγοι μεγάλοι και πολλά παιδιά. Μαζευόταν στο χοροστάσι και μπροστά σ' ὅλους τούς άλλους τραγουδοῦσαν, χόρευαν, έκαναν κωμική σκηνή και έλεγαν άστεία ατελώνιστα . . .

«Ο Γιάνναρος απέθανε κι' άφήκε διαθήκη, νά μήν τόν θάψουν σ' εκκλησιά, οὔδε σέ μοναστήρι, μόν' νά τόν θάψουν σ' έξοχή κοντά στο σταυροδρόμι».

“Ολοι γελοῦσαν, ὅλοι χαιρόταν και ὅλοι ἄλλαζαν εὐχές. Τό βράδυ, μετά ἀπό τό γερό φαγοπότι, πολλοί μασκαρεμένοι, ἔκαναν ἐπισκέψεις σέ φιλικά και συγγενικά σπίτια, ἀκόμα και σέ σπίτια πού δέν εἶχαν καλές σχέσεις γιά διάφορους λόγους.

Παντοῦ ἦταν καλοδεχόμενοι, ἐχθροί και φίλοι . . . Μάλιστα δινόταν ἡ εὐκαιρία νά συμφιλιωθοῦν!

Σαρακοστή ἐρχόταν, νηστεία και μετάνοια θά ἔκαναν . . . ἔ, νά μή ἐτοιμαστοῦν νά δεχθοῦν μέ καθαρή καρδιά τή θεία μετάληψη τό Πάσχα; « . . . και ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς και ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλήμασι ἡμῶν».

Ἄπό τή Δευτέρα τῆς τυροφάγου, ἀπαγορεύονταν τό κρέας και ὅλη τή βδομάδα ἐπιτρέπονταν ἡ χρήση μόνον τυριοῦ και γαλακτερῶν . . . Γι’ αὐτό οἱ νοικοκυρές, πρωτῆ - πρωτῆ ἔβραζαν τὰ χαλκώματα (μαγειρικά σκεύη) και τὰ ἔπλεναν γερά ὡστε νά φύγει και ἡ παραμικρή κηλίδα λίπους.

Τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς γινόταν τὰ μεγάλα ἀποκριάτικα γλέντια. Μετά τήν ἐκκλησία και τὰ «Χρόνια Πολλά», οἱ ἄνδρες παρέες παρέες, τραγουδώντας, ἔκαναν ἐπισκέψεις στά σπίτια τοῦ χωριοῦ.

Στίς πόρτες οἱ νοικοκυρές μέ χαιμόγελα, τοῦς καλοδέχονταν και τοῦς πρόσφεραν τὰ «χίλια καλά», καφέ, λουκούμι, τσίπουρο και Ἐηρούς καρπούς (σῦκα και καρύδια).

Τό χωριό βούιζε ἀπό τὰ τραγούδια. Παντοῦ εὐχές, γέλια, χαρά και ἀγάπη. Τό ἀπόγευμα στό χοροστάσι μαζευόταν ὅλο τό χωριό, γιά νά διασκεδάσουν και νά γελάσουν μέ τοῦς μασκαρεμένους. Νά . . . , ἐρχονται! “Ἄλλοι ἀπ’ ἐδῶ και ἄλλοι ἀπ’ ἐκεῖ, ὅλοι ντυμένοι, γριές καμποῦρες, γέροι κουτσοί ἀκουμπώντας στά σκόπια (μαγγοῦρες) γαμπροί και νύφες μέ τὰ καλά τους στολισμένοι, κλέφτες ἀγριεμένοι μέ «σπαθιά και μέ χατζάρια» και οἱ φύλακες τῶν μασκαράδων.

Οἱ τελευταῖοι ἦταν ντυμένοι ὅπως κι’ ὅπως, μέ προσωπίδες ἀπό δέρματα ζῶων και κουδούνια στό ζωνάρι και ἀπό μιὰ σακκούλα στό χέρι μέ στάχτη περασμένη στή σίτα. Μέ προσοχή και σβέλτα φύλαγαν τοῦς μασκαρεμένους και πρό παντός τίς νύφες νά μήν τίς ἀρπάξουν οἱ κλέφτες.

Ἄλλοίμονο σέ κείνον, πού θά τολμοῦσε νά πειράξει τοῦς μασκαράδες. Τοῦς ἔκαναν μέ τή στάχτη ἀπό τό κεφάλι ὡς τὰ πόδια σταχτί.

Τό γλέντι ἄρχιζε μέ εὐτράπελα τραγούδια.

« . . . Τίς μεγάλες ἀπόκριες ἦρθαν δυό σακκιά . . . ἔμαθαν οἱ ἀρχόντισσες ἦρθαν και πῆραν τίς μισές. Τῶμαθαν οἱ ἀρχοντοπούλες, ἠρ-

θαν και τις πήραν ούλες. Ήρθε και μιὰ καλογριά και δὲν πρόφθασε καμιά». Μερικοὶ παρουσίαζαν κωμικὲς σκηνές (πὼς κοιμᾶται ὁ γέρος με τὴ γριά, πὼς προσκυνάει ἢ νύφη στὸ γάμο, τὰ καμῶματα τοῦ γαμπροῦ και ἄλλα) και ἄλλοι ἔδεγαν διαλόγους με πειράγματα και κωμικὲς κινήσεις. Τέλος ὁ χορὸς ἄρχιζε Ζωηρά.

«Στῆς ἀκρίβειας τὸν καιρὸ, ἐπαντρεύτηκα κι γώ
κι μοῦ δώσαν μιὰ γυναῖκα,
πούτρωγε γιὰ πέντε δέκα.
Πρῶτο βράδου πού τὴν πήρα,
μοῦφαγε μιὰ προβατίνα
και τὸ δεύτερο τὸ βράδου
μοῦφαγε ἓνα γελάδι. . .».

Ἄργα τ' ἀπόγευμα, μετὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα με χειροκροτήματα και χαρούμενες φωνές τὸ γλέντι τελείωνε γιὰ νὰ συνεχιστεῖ τὸ βράδου στὰ σπίτια. Αὐτὸ . . . , ἦταν ἄλλο πράμα! Κάθε συγγενολοῖ (οἱ στενοὶ συγγενεῖς) κανόνιζαν κοινὸ δεῖπνο σὲ σπίτι δικό τους και ἔτρωγαν ὅλοι μαζί. Ἀποβραδὺς ἄρχιζε ἡ συγκέντρωση στὰ σπίτια. . . Ὁ καθένας πήγαινε με τὴν πίτα του (τυρόπιτα ἢ γαλατόπιτα), τὸ τυρὶ, γιαούρτι, αὐγὰ βραστά, ἀρκετὸ κρασί και τσίπουρο. . . με ὅλα τὰ καλά του!

Και ἄργα τὸ βράδου ἄρχιζε τὸ γλέντι. Πρῶτα τσίπουρο με μεζέ και κατόπι ἔτρωγαν τις πίτες με τὰ ἄλλα . . .

Ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ ἔκανε τὴν προσευχή και ὅλοι με τὸ σταυρὸ τους ἄλλαζαν εὐχές και . . . «καλή τους ὄρεξη». Τραγουδοῦσαν πολλὰ τραγούδια κλέφτικα και τῆς τάβλας και πολλὰ δίστιχα (στιχοπλάκια). Ἄρχιζαν πρῶτα οἱ ἄντρες και ἀπαντοῦσαν οἱ γυναῖκες.

«Ἀπ' ὅλα τᾶστρα τ' οὐρανοῦ ἓνα εἶναι πού σου μοιάζει,
Ἐνα πού βγαίνει τὸ προυνό, ὅταν γλυκοχαράζει».
«Ἀδύνατον εἶναι μιὰ καρδιά σὰν πληγωθεῖ νὰ γιάνει,
μοιάζει δενδρί πού μαραθεῖ και πλιό καρπὸ δὲν κάνει».

Ὅταν τελείωνε τὸ φαγητὸ ἄρχιζε τὸ ντουφεκίδι ἀπ' ὅλα τὰ σπίτια. Ήταν και αὐτὸ στὸ ἔθιμο. Μπάμ, ἀπ' ἐδῶ, μπάμ, ἀπ' ἐκεῖ, μπάμ

παραπέρα και όλα βέβαια ρίχνονταν μόνο στον άερα. Ή πανδαισία (πλούσιο συμπόσιο) έκλεινε με τὸ χάσκα ἢ χάσκαρ. Ὅλοι σχημάτιζαν κύκλο, με τὸν νοικοκύρη τοῦ σπιτιοῦ στή μέση, γονατιστοί ἢ διπλοπόδι και περίμεναν τὸ χάσκα με ἀνοιχτά τὰ στόματα.

Ὁ νοικοκύρης με τρόπο πήγαινε ἓνα αὐγὸ, σφιχτὸ βρασμένο, και δεμένο με μιὰ μακριὰ κλωστή στὰ ἀνοιχτά στόματα ὄλων κατὰ ἡλικία, τρεῖς φορές στὸν καθένα. Ὅποιος τὸ ἔχαφτε, τὸ ἔτρωγε και γινόταν ἐκεῖνος Χάσκακ στοὺς ἄλλους με ἄλλο αὐγὸ κ.ο.κ. Τὸ τι γινόταν δὲν περιγράφεται! Φωνές, γέλια, εὐχές, παλαμάκια, κλάματα μικρῶν παιδιῶν, «Τ' Κουτροῦλ ὁ γάμος». Μετὰ ἄρχιζε ὁ χορὸς μεχρι πρωῖας. Μιὰ τραγουδοῦσαν οἱ ἄντρες μιὰ οἱ γυναῖκες.

Ἔνας κοντὸς καλόγερος τρίγκερ - τρίγκερ - τρίγκερ τὸλεγε

κι ἓνας καλογεράκος - τὸ τρίγκερ - τρίγκερ λέγει.

Ἔχει κελιά κι' ἐκκλησιές - τρίγκερ - τρίγκερ τὸλεγε

ἔχει και μοναστήρια τὸ τρίγκερ - τρίγκερ λέγει.

Ἔχει και μύλους δώδεκα τρίγκερ - τρίγκερ τὸλεγε,

π' ἀλέθουν με τὸ γάλα τρίγκερ - τρίγκερ λέγει . . . ».

Χαράματα τὸ γλέντι ἐκλεινε με τὸ τραγούδι:

« Ἀκοῦστε τί παράγγειλε

ἢ καθαρὴ Δευτέρα

πέθαν' ὁ κρέον πέθανε,

ψυχομαχάει ὁ τύρος,

σηκῶν' ὁ πράσος τὴν οὐρά,

κι' ὁ κρέμμυδας τὰ γένια . . . ».

« Σὰ θυμᾶμαι και τὸ τρίμερο

μαῦρο χορὸ ποὺ κάνω . . . »

Ἐπιναν και τὸ τελευταῖο ποτὸ (πότζι ζεστό) και τὸ γλέντι τελείωνε. Οἱ γυναῖκες ἔκαναν γενικὴ καθαριότητα τοῦ σπιτιοῦ και τῶν μαγειρικῶν σκευῶν.

Καθαρὴ Δευτέρα! Ἄρχή τῆς Σαρακοστῆς. Ὅλοι νῆστευαν. Εὐκαιρία νὰ ἀποτοξινώσουν τὸν ὀργανισμό τους και νὰ οικονομῆ-

σουν τίποτε γιά τὸ Πάσχα, λίγο τυρὶ καὶ προπαντὸς αὐγά. Ντροπὴ νὰ μὴν ἔχουν πολλὰ αὐγά τὸ Πάσχα! Τί θὰ δώσουν στοὺς ἐπισκεπτες, στοὺς συγγενεῖς καὶ στ' ἀναδεχτούδια ποὺ θ' ἄρθουν ν' ἀλλάξουν τὰ κουλούρια τῆς Λαμπρῆς;

Αὐτὴ τὴ μέρα ἄρχιζε καὶ ἡ ἀγωνία τῶν κοριτσιῶν τῆς παντρεϊᾶς. Ποιὸν θ' ἄβλεπαν, γιὰ ἄντρα τους στὸν ὕπνο τὸ βράδυ; καλὸν καὶ γερόν ἢ κανέναν μεσόκοπο μαραζιάρη;

Νήστευαν λοιπὸν ὅλη τὴ μέρα, χωρὶς νὰ βάλουν τίποτα στὸ στόμα. Τὸ βράδυ ζύμωναν τὴν ἀλμυροκουλούρα μὲ λίγα ἀπλὰ ὑλικά, ἀλεύρι, κατὰ προτίμηση καλαμποκίσιο, νερὸ καὶ ἄρκετὸ ἀλάτι. "Ὅταν τὴν ἔβγαζαν ψημένη ἀπὸ τὴ χόβολη, ἔκαναν τὸ σταυρὸ τους καὶ ἔτρωγαν μιὰ μπουκιά, δεύτερη μπουκιά πετοῦσαν στὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ, στὸ ἀνατολικὸ μέρος καὶ μιὰ τρίτη τὴν ἔβαζαν κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τοῦ κρεβατιοῦ τους. "Ὅποια ἔβλεπε στὸν ὕπνο ὅτι ἔπινε γλυκὸ κρασί χαιρόταν γιὰτὶ ἡ ἐξήγησις ἦταν πὼς θὰ πάρει νέον ἄνδρα, ἐλεύθερο. "Ὅποια ὅμως ἔβλεπε ὅτι ἔπινε κάτι ἄλλο ἢ ἔβλεπε μαῦρο πράμα ἢ στεναχώρια ἦταν μεγάλη, γιὰτὶ αὐτὸ ἔδειχνε ὅτι ὁ ἄνδρας ποὺ θὰ πάρει θὰ εἶναι μεγάλος στὴν ἡλικία καὶ ἴσως χῆρος.

"Ὅσες δὲν ἔβλεπαν τίποτε, ἔκαναν ὑπομονὴ ὥσπου νὰ ἔλθει τοῦ χρόνου ἡ ἄλλη καθαρὴ Δευτέρα.

Ἐκτὸς τῆς ἄλλης μεριᾶ οἱ γριοῦλες εἶχαν τὸ τριήμερο, δηλαδὴ κρατοῦσαν νηστεία τρεῖς μέρες, τὴν Δευτέρα, Τρίτη καὶ Τετάρτη, τὴν Πέμπτη πῆγαιναν στὴν ἐκκλησία καὶ ὁ παπὰς μετὰ τὸ ἐωθινὸ διάβαζε μιὰ εὐχὴ καὶ ὅταν τελειῶνε καθόταν στὸ χαγιάτι καὶ μοίραζαν ἢ μιὰ στὴν ἄλλη ζωμὸ ἀπὸ βρασμένα ξηρὰ κεράσια, σῦκα, ἀχλάδια καὶ μικρὰ ψωμάκια (καθάρια) ἄζυμα.

Ἐρωαῖα τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά μας!!! Δημιουργοῦν ψυχικὴ εὐφορία, διάθεση, εὐθυμία, ἀγάπη, δεσμὸ καὶ ἐνότητα. Τώρα ὅμως τελευταῖα ἢ χώρα μας κατακλύζεται ἀπὸ ἕνα ἦθη καὶ ἔθιμα, ἀκατάλληλα καὶ ἐπικίνδυνα γιὰ τὸν τόπο μας καὶ τὸ λαὸ μας. Καλὰ εἶναι νὰ μὴν τὰ δεχθοῦμε.

Ἐκτὸς τῆς ἐξαρτᾶται νὰ διατηρήσουμε τὰ δικά μας, τὰ ἑλληνικὰ γνήσια ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τίς ὁμορφες ἑλληνικὲς παραδόσεις.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ξέφεξε ἡ Ἄνατολή καὶ χάραξε ἡ Δύση
πᾶν τὰ πουλάκια στὶς βοσκές
καὶ οἱ ἔμορφες νὰ πλύνουν.
Παίρνω κι ἐγὼ τὸν Μάρκο μου
καὶ πάω νὰ τὸν ποτίσω.
Βρίσκω κόρη ποὺ ἐπλενε
κόρη τοῦ σκαμαγκίζει..
Κόρη μ' γιὰ βγάλε μας νερό
νὰ πιοῦμε ἐγὼ καὶ ὁ Μάρκος.
Σαράντα τάσια ἔβγαλε
στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
ἀπ' τὰ σαράντα κι ὕστερα
τὴν εἶδα δακρυσμένη.
Τὶ ἔχεις κόρη μ' καὶ θλίβεσαι
καὶ βαριαναστενάζεις;
Ἐγὼ ἔχω ἄντρα σὴν Ξενιτεῖα
ἐδῶ καὶ 12 χρόνους.
Ἄλλος μοῦ λέγει πέθανε
κι ἄλλος μοῦ λέει τὸν εἶναι.
Κόρη μ' ὁ ἄντρας σου πέθανε
στὰ χέρια τὰ δικά μου.
Καὶ τὸν ἐδάνεισα κερὶ
μοῦ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσεις.
Κι ἂν τὸν ἐδάνεισες κερὶ διπλό
νὰ σοῦ τὸ δώσω.
Καὶ τὸν ἐδάνεισα παγὶ
μοῦ εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσεις.
Καὶ ἂν τὸν ἐδάνεισες πανὶ
διπλό νὰ σοῦ τὸ δώσω.

Καί τόν ἐδάνεισα φιλί
μου εἶπε νά μου τό δώσεις.
Καί ἄν τόν ἐδάνεισες φιλί
σεῖρε νά σοῦ τό δώσει.
Κόρη μ' ἐγώ εἶμαι ὁ ἄντρας σου
ἐγώ εἶμαι καί ὁ καλός σου.
Γιά πές μου τὰ νησιάνια μου
νησιάνια τοῦ σπιτιοῦ μου.
"Ἐχεις μηλιά στήν πόρτα σου
κλήμα στό παραθύρι.
Γιά πές μου τὰ νησιάνια μου
νησιάνια τοῦ κορμιοῦ μου.
"Ἐχεις ἐλιά στό μάγουλο
ἐλιά στήν ἀμασχάλη
"Ἐχεις καί μέσ τήν κάμαρη
χρυσό καντήλι καίει
πού λούζεσαι, χτενίζεσαι
καί πλέκεις τὰ μαλλιά σου.

Ἡ Ἀναστασιά

Τό βλέπεις ἐκεῖνο τό βουνό τό κορφανταρισμένο
ἐκεῖ ναι πύργος γυάλινος.
Ἐκεῖ ναι πύργος γυάλινος μέ κρυσταλλένια τζάμια
μέσα κοιμᾶται μιὰ Ξανθειά.
Μέσα κοιμᾶται μιὰ Ξανθειά, μιᾶς χήρας θυγατέρα
τά πῶς θά τήν Ξυπνήσουμε;
Τά πῶς θά τήν Ξυπνήσουμε, τά πῶς θά τῆς τό εἰποῦμε;
Ξύπνα καημένε Ἀναστασιά,
Ξύπνα ν' ἀνάψεις τή φωτιά νά σθήσεις τό λυχνάρι.
Πῶς νά σκωθῶ λεβέντη μου;
πῶς νά σκωθῶ λεβέντη μου ἀπό τήν ἀγκαλιά σου;
Τό τραγούδι αὐτό εἶναι καθιστικό καί τραγουδιέται πάντοτε σέ
Σκλουπιώτικα γλέντια.

Ὁ Σκλουπιώτικος καζαμίας καὶ μιὰ ἀλήθεια

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ σημερινὰ σπὸρ ἔρχονται ἀπὸ πολὺ μακριά, τόσο ἀπὸ τὰ χειμερινά, ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ καλοκαιρινά, ἢ πλειοψηφία τους εἶναι γέννημα τῶν ἀναγκῶν τῶν λαῶν ὄλου τοῦ κόσμου. Ἐδῶ φυσικά, δὲν πρόκειται νὰ μιλήσουμε γιὰ κείνα τὰ σπὸρ, ποὺ γέννησε καὶ ποὺ θὰ γεννήσει στὸ μέλλον ἢ καλπάζουσα τεχνολογία. Ἔτσι κι' ἀλλιῶς αὐτὰ εἶναι προνόμιο ἄλλων «λαῶν» στὶς ἀναπτυγμένες κοινωνίες. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὰ σπὸρ ἐκεῖνα ποὺ γεννήθηκαν, ἀναπτύχθηκαν σ' ὅλα τὰ στρώματα καὶ ἤρθαν νὰ καλύψουν βασικὲς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Πρὶν μιὰ - δυὸ δεκαετίες τὰ λέγαμε ἀπλὰ μὲ τ' ὄνομά τους - τὰ λέγαμε μεροκάματο - γιὰτὶ ἀποτελοῦσαν βασικά στοιχεῖα διατροφῆς τῶν ἀνθρώπων. Σήμερα τὰ κατατάξαμε στὸν μεγάλο κατάλογο καὶ μάλιστα μὲ διεθῆ ὀνομασία, γνωστὰ μὲ τὸν τίτλο «ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΣΠΟΡ».

Στὴν κατηγορία ποὺ ἀναφέραμε, τὴν πρώτη θέση κατέχουν ἀναμφίβολα, οἱ ἐρασιτέχνες ψαράδες καὶ λιγότερο οἱ κυνηγοί. Εἶναι ἀλήθεια πῶς οἱ κυνηγοὶ τὰ τελευταῖα χρόνια πλήθαιναν χωρὶς αὐτὸ φυσικά νὰ σημαίνει πῶς μποροῦνε νὰ ξεπεράσουν τοὺς ψαράδες οὔτε ἀριθμητικά, οὔτε στὸ φανατισμὸ, ἀλλὰ οὔτε καὶ στὶς ὑπερβολές.

Οἱ Σκλουπιῶτες ψαράδες ἔρχονται ἀπὸ πολὺ μακριά, ἀκολουθοῦν πιστὰ τὴν παράδοση καὶ κατέχουν ἀναμφίβολα τὴν πρώτη θέση ἀπὸ τίς ἄλλες κοινότητες ποὺ ἐκτείνονται κατὰ μῆκος τοῦ ἸΑραχθοῦ.

Τὴν ἀφορμὴ ν' ἀσχοληθῶ μὲ τοὺς ἐρασιτέχνες ψαράδες, μοῦ τὴν ἔδωσε τὸ ὠραῖο καὶ καλογραμμμένο κομμάτι τοῦ φίλου μου Βασ. Παπαδημητρίου στὸ περασμένο φύλλο τοῦ ΚΑΘΡΕΦΤΗ μὲ τὸν τίτλο «ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ».

Ἡ χιουμοριστικὴ διάθεση τοῦ Β. Παπαδημητρίου μέσα στὸ δωδεκάμηνο περιβόλι του δὲν σοῦ δίνει περιθώρια νὰ μεταφέρεις στὴ ζωὴ, στὴν πραγματικότητα, ὅλα αὐτὰ τὰ θέματα τὰ καθημερινά, τὰ τόσο ζωτικὰ ποὺ ἀγγίζει ὁ Καζαμίας του.

Ἄν μεταφέρει κανεὶς τὴν αἰσιοδοξία ποὺ προβλέπει ὁ Καζαμίας γιὰ τοὺς ψαράδες, «μιὰ καὶ τὸ φλουρί τῆς Πρωτοχρονιάτικης πίττας τὸ κέρδισε γνωστὸς ψαράς», στὴν πραγματικότητα θὰ πονέσει πολὺ. Ἄν αὐτὴ ἡ αἰσιοδοξία δὲν γραφόταν στὸν Καζαμίας, κι ἂν ἀκόμα ὁ φίλος μου ὁ Β. Παπαδημητρίου δὲν ἦταν ὁ ἴδιος ἐρασιτέχνης ψαράς,

Θάλεγα πώς πιό μαῦρο χιοῦμορ ἀπ' αὐτό δὲν εἰπώθηκε ποτέ και πουθενά. Καί τὸ ξέρει καλά, ὅπως κι ἐγώ, ὅπως και τ' ἄλλα παιδιὰ παλαιότεροι και νεώτεροι, ὅλοι αὐτοὶ πού ἀλωνίζαμε τὸν "Αραχθο ἀπὸ τὴν Πολιτσά μέχρι τὴ ΣμιΞ και Καναβουτόπι, πὼς τὸ ποτάμι μας πεθαίνει σιγά - σιγά, μαζί με τὸ φυσικὸ του πλοῦτο. Καί τὸ ξέρούμε ὅλοι καλά πὼς σέ λίγα χρόνια θὰ μείνουμε μόνο με τίς ἐνθυμήσεις και θὰ νοσταλγοῦμε τίς παλιές καλές ἐποχές πού μετρούσαμε τὴ «σοδειά μας» με τὸ κιλό, κι αὐτὸ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ψαρά. "Ἐνα μέρος ἀπὸ τοὺς Σκλουπιῶτες βαρῆθηκαν ἀπὸ καιρὸ και ἀναζητοῦν ἄλλα ποτάμια. Στὸν "Αραχθο ἔμειναν μόνο λίγοι πιστοὶ πού ἀρنيοῦνται νὰ πιστέψουν πὼς εἶναι δυνατόν νὰ στερηθοῦν τὴν χαρὰ τοῦ ψαρέματος στὸν "Αραχθο, γιατί τὰ ἀκόνια του εἶναι βαμμένα με τὸ αἷμα τους, σὰν τρέχαμε Ξυπόλυτοι πάνω - κάτω στὴν ποταμιὰ.

Σὰν τὸ κουβεντιάζουμε, λέμε ἀπλά πὼς τὰ ψάρια χάθηκαν ἀπὸ τὸ ποτάμι, κι ἄς βλέπουμε τὰ πλαστικά ἀπὸ τὸ δηλητήριο πού χύνουν μέσα στὸ ποτάμι, κι ἄς βρωμάει ἡ ποταμιὰ ἀπὸ λίματα τῶν χοιροσασίων κι ἄς βουίζει ὁ τόπος ἀπὸ τοὺς δυναμίτες πού ρίχνουν καθημερινὰ και δὲν ἀφήνουν τίποτα ζωντανό.

Ὁ "Αραχθος πεθαίνει σιγά - σιγά και τίς αἰτίες τίς ξέρούμε ὅλοι μας. Κάθε φορά πού γυρίζουμε με τὰ χέρια ἀδειανὰ τίς κουβεντιάζουμε, θυμώνουμε και ἀπειλοῦμε, θυμούμαστε τοὺς παλιούς καλοὺς καιρούς και θρηνοῦμε τὸν «χαμένο θησαυρὸ». Δὲν ἔχουμε τὴν δύναμη ν' ἀντισταθοῦμε και νὰ παλαίψουμε τίς αἰτίες.

"Ἄν θέλουμε ἔστω και στίς δώδεκα παρά πέντε νὰ σώσουμε αὐτὸ πού ἀγαπήσαμε και θρέψαμε δεκαετίες τώρα, ἂν θέλουμε νὰ ξαναζωντανέψουμε τίς μέρες πού θούιζε ἡ ποταμιὰ ἀπὸ Σκλουπιώτικα τραγούδια, ἄς ἀντιδράσουμε. Ν' ἀναλάβουμε ὅλοι μαζί, με ἐπικεφαλῆς τὸν Σύλλογὸ μας, μιὰ σταυροφορία πρὸς κάθε κατεύθυνση. Μιὰ σταυροφορία πού θὰ βρεῖ κατανόηση και συμπαράσταση, ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς ἐρασιτέχνες ψαράδες, ἀλλὰ και τὸ εὐρύτερο κοινό. Θὰ εἶναι σίγουρα ἕνας ὡραῖος ἀγώνας. Καί οἱ Σκλουπιῶτες ἔχουνε πείρα, ὑπομονή και πείσμα στοὺς ὡραίους ἀγῶνες, ὅταν αὐτοὶ γίνονται γιὰ τὸ καλὸ και γιὰ τὴν πρόοδο, και τοὺς κερδίζουν.

Γι' αὐτὸ προτείνω:

- 1) Ὁ Σύλλογός μας νὰ κάνει ἕνα ἔγγραφο - ἐπιστολὴ στὸ Νομάρχη και νὰ ζητήσει νὰ πάρει νέα μέτρα γιὰ τὰ χοιροσάσια πού ρίχνουν ὅλα τὰ λείματα μέσα στὸ ποτάμι. Νὰ τοὺς ὑποχρεώσει νὰ κάνουν κα-

θαριασμό ή ότι άλλο είναι σκόπιμο για ν' απαλλάξουμε το ποτάμι από αυτή την μόλυνση.

2) Να δημοσιεύσει ένα κείμενο έκκληση στον τοπικό τύπο και να ζητήσουμε την συμπαράσταση απ' όσους αγαπούν τα σπόρ και από εκείνους που τούς άγγίζει το πρόβλημα.

3) Κανέννας Σκλουπιώτης να μη μείνει έξω απ' αυτόν τον ώραίο αγώνα, όλοι μαζί και ό καθένας μας χωριστά να δώσουμε την μάχη, δίνοντας πρώτοι το παράδειγμα, πώς στο μέλλον ΚΑΝΕΝΑΣ ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΨΑΡΕΥΕΙ ΜΕ ΑΛΛΟ ΜΕΣΟΝ ΕΚΤΟΣ ΤΟ ΑΓΚΙΣΤΡΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ.

Είμαι σίγουρος πώς ο αγώνας αυτός θα εκτιμηθεί και θα βοηθηθεί από παντού. "Ας γίνουμε μπροστάρηδες στον αγώνα και την προστασία του φυσικού μας πλούτου και του περιβάλλοντος.

Αυτό θα έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία γιατί εντάσεται στο παγκόσμιο προοδευτικό κίνημα για την προστασία του περιβάλλοντος που μέσα στην Εύρώπη έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Μή χάσουμε λοιπόν την ευκαιρία.

Και σαν κερδίσουμε αυτήν την μάχη, ή επόμενη έκδρομή του Συλλόγου μας να γίνει στον "Αραχθο όπου οι ψαράδες θα φροντίσουν για τον μεζέ της ημέρας.

Εύχαριστώ

Χρήστος Γ. Πάνος

ΑΘΗΝΑ 29 - 3 - 1982

8 ΜΑΡΤΗ - ΜΕΡΑ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Πανηγυρικά γιορτάστηκε ή 8 του Μάρτη σαν παγκόσμια μέρα της γυναίκας, τόσο από τον γυναικείο πληθυσμό όσο κι από τον καλλιτεχνικό κόσμο, τον κόσμο της πολιτικής και της διανόησης.

Στις κατά τόπους γιορτές που διοργανώθηκαν από τους Συλλόγους Γυναικών τονίστηκε ότι οι γυναίκες ζητούν μια ισότιμη, ελεύθερη και δημιουργική συνύπαρξη στη δουλειά, στην κοινωνική ζωή, στην οικογένεια, στον αγώνα και όχι αντιπαράθεση στο «είστε κατώτερες» το «είμαστε ανώτερες».

Γ. Ν.

Σ' αὐτούς πού φύγαν

Τό Πάσχα τοῦ 81, ἔγινε μιὰ ἐκδήλωση γιά τὰ θύματα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης καί τῆς κατοχῆς. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση ἔκανε τὸ γράμμα πού ἔγραψε ὁ συμπατριώτης μας Χρῆστος Γ. Σπύρου. Τὸ γράμμα αὐτό μᾶς τὸ Ζήτησαν πολλοὶ συγχωριανοὶ μας καί συναγωνιστὲς του καί σήμερα βρισκόμαστε στὴν εὐχάριστη θέση νὰ τὸ δημοσιεύσουμε.

«Σύντροφοι ἐσεῖς καί θύματα τοῦ μεγάλου ἀγώνα τὰ λόγια καί τὰ δάκρυα εἶναι λίγα γιά νὰ μαλακώσουν τὸν πόνο ὄλων μας πού σήμερα μαζευτήκαμε ἐδῶ γιά νὰ σᾶς θυμηθοῦμε.

Μεγάλε μου ἀδερφε Βασίλη Βασιλείου,

Πρῶτε τῶν νεκρῶν συνομιληκὲ μου, γλυκὲ μου φίλε Κώστα Μητροκώστα.

Πονεμένε μου φίλε Γιώργο Μητροκώστα.

Πολυαγαπημένε μου Κώστα Γιωτάκη καί σύ μικρὲ μου ἀντρεωμένε Κώστα Κόκκινε.

Ἐσὺ ξεχωριστὲ μας ἀδερφε Χρῆστο Πραμαντιώτη.

Ἄτρόμητε πολεμιστὴ Γιώργο Νοῦτσο καί σύ μικρὲ μας ἀδερφε Χαρίλαε Δῆμο.

Ἐπνεῖστε μιὰ στιγμή νὰ δεῖτε καί νὰ κλάψετε μαζί μας, νὰ δεῖτε τὸ χωριὸ μας ἔρημο καί πικραμένο, νὰ δεῖτε τὸ σχολεῖο χωρὶς παιδιὰ καί δάσκαλο, νὰ δεῖτε τὴν ἐκκλησιὰ μονάχα μὲ τὸν παπὰ νὰ περιδιαβάζει, σὰν σὲ μοναστήρι μοναχῶν.

Νὰ δεῖτε γέρους καί ἀνήμπορους ν' ἀγνατεύουν τὴν ἔρημη τὴ στράτα μπάς καί φανοῦν παιδιὰ κι ἀγγόνια γιά νὰ τοὺς δώσουν λίγη χαρὰ στὰ στερνά τους.

Ἐσεῖς ἀγαπημένοι μας νεκροί, μὴ ντραπεῖτε γιά τοῦτο τὸ καταντιο, γιὰτὶ ἐσεῖς δώσατε καί τὴ Ζωὴ σας γιά χωριὰ γεμᾶτα κόσμο, γιά σχολεῖα γεμᾶτα ἀπὸ παιδιὰ καί γιά γερόντους πού νὰ φέγγουν μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῶν παιδιῶν καί τῶν ἀγγονιῶν τους.

Γί' αὐτὸ κοιμηθεῖτε ἤσυχα ἀξέχαστοι ἀγωνιστὲς μας.

Ἀμάραντα λουλούδια τοῦ χωριοῦ μας.

Μέ πόνο ὁ σύντροφός σας

Χρῆστος Σπύρου

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Σέ πολιτισμένο περιβάλλον έγινε ή συζήτηση τών μελών πάνω στα θέματα τής ήμερήσιας διάταξης πού ήταν:

1. Έγκριση Οικονομικού Άπολογισμού 1981 - Προϋπολογισμού 1982.

2. Συζήτηση - τυχόν προτάσεις τών μελών για θέματα του Συλλόγου.

Η Γενική Συνέλευση πραγματοποιήθηκε στις 6 Μάρτη 1982 ήμερα Σάββατο και ώρα 6 μ.μ. στην αίθουσα του Έπαγγ. Βιοτ. Επιμελητηρίου Γιαννίνων.

Άφου διαπιστώθηκε ή, από τό καταστατικό, προβλεπόμενη άπαρτία τών μελών, άρχισαν οι έργασίες τής Γενικής Συνέλευσης με πρόεδρο αΰτης τόν Γιάννη Δ. Γιωτάκη και Γραμματέα τόν Γιώργο Δ. Άναστασίου.

Στήν άρχή ό Πρόεδρος τής Γενικής Συνέλευσης, άφου εύχαρίστησε τήν Συνέλευση για τήν έκλογή του, ως Πρόεδρου, ζήτησε από τά μέλη νά κρατήσουν τή συζήτηση σέ πολιτισμένο περιβάλλον και κάλεσε τόν πρόεδρο του Συλλόγου νά αναλύσει στα μέλη τήν Οικονομική διαχείριση του έτους 1981.

Γιά νά είναι σωστή, άντικειμενική και χρήσιμη για τό Σύλλογο, ή συζήτηση πάνω στα θέματα τής ήμερήσιας διάταξης, μοιράστηκαν σ' όλα τά μέλη, φωτοαντίγραφα του πίνακα Άπολογισμού - Ίσολογισμού έτους 1981 και προϋπολογισμού έτους 1982.

Μιλώντας στα μέλη τής Συνέλευσης ό Πρόεδρος του Συλλόγου, τούς εύχαρίστησε κατ' άρχή για τήν άθρόα προσέλευσή τους και τούς παρακάλεσε για μιá πλατειά, καλόπιστη και έπικοδομική κριτική στη διαχείριση τών χρημάτων του Συλλόγου.

Άκολούθησε λεπτομερής άνάλυση τών έσόδων και έξόδων του Άπολογισμού - Προϋπολογισμού και διαβάστηκε ή έκθεση έλέγχου τής Έξελεγκτικής Έπιτροπής.

Η Γενική Συνέλευση, ψήφισε όμόφωνα τήν έγκριση του Άπολογισμού - Προϋπολογισμού και στη συνέχεια άσχολήθηκε σέ συζήτηση πάνω στη ποιοτική και βελτίωση τής στάθμης του περιοδικού μας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ — ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΠΗΣ

Γιάννενα, σήμερα 2 Μάρτη 1982, έμεις που υπογράφουμε κατωτέρω ήτοι:

1. Δημήτριος Ι. Γέροντας
2. Χρήστος Ε. Σιώτος
3. Νίκος Σ. Ξεάρχος

καί άποτελοϋμε την έξελεγκτική έπιτροπή του Συλλ. των Άπανταχού Άμπελοχωριτών, προθήκαμε στον έλεγχο των οικονομικών του Συλλόγου από 1) 1 - 31) 12) 1981 καί διαπιστώσαμε ότι τα οικονομικά βιβλία τηροϋνται καλά καί ή διαχείριση των οικονομικών κατά τό πιό πάνω χρονικό διάστημα, έγινε από τό Διοικητικό Συμβούλιο, κανονικά καί σύμφωνα με τό Νόμο. ήτοι:

ΕΣΟΔΑ δρχ. 901.505

ΕΞΟΔΑ δρχ. 795.532

ΥΠΟΛ. ΤΑΜΕΙΟΥ δρχ. 105.973

Κλείνεται ή παρούσα έκθεση καί υπογράφεται:

Ό Πρόεδρος

Τά Μέλη

Δ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ

Χ. ΣΙΩΤΟΣ

Ν. ΞΕΑΡΧΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στις 28 Φλεβάρη, έγινε στο Ξενία Γιαννίνων, ό ετήσιος άποκριάτικος χορός των μελών του Συλλόγου.

Παρά τή μεγάλη προσέλευση των μελών καί φίλων του Συλλόγου, πλέον τά 280 άτομα, καί ό μικρός χώρος τής αίθουσας του Ξενία, έντούτοις ή εκδήλωση μπορεί νά χαρακτηριστεί πετυχημένη.

Με την εύκαιρία του έορτασμού τής Έλληνικής παλιγγενεσίας ό Σύλλογος στις 28 Μάρτη, πραγματοποίησε ήμερήσια εκδρομή στο μνημείο του Ζαλόγγου καί στή συνέχεια μεσημεριανό φαγητό σε έξοχικό κέντρο στή Γλυκή Παραμυθιάς.

Τέλος με άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, προγραμματίστηκαν:

1ον Μία διήμερη έκδρομή στο Βόλο, 8 και 9 Μαΐου, στην οποία θα συμμετάσχουν με δικό τους πούλμαν και τὰ μέλη τῶν Ἀθηνῶν.
 2ον Ἐννέα μέρες στὴν Οὐγγαρία τὸ μῆνα Ἰούλιο. Γιὰ τὴν έκδρομὴ αὐτὴ, θὰ ἀκολουθήσει λεπτομερὴς ἀνακοίνωση τοῦ προγράμματος καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιβάρυνσης ποὺ θὰ ἔχει κάθε ἄτομο.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Οἰκονομικὴ διαχείριση ἔτους 1981

ΕΣΟΔΩΝ

1. Ὑπόλοιπο Ταμείου 1 - 1 - 1981	ΔΡΧ.	44.933
2. Ἡμερολόγια ἔτους 1981	»	39.550
3. Συνδρομὲς μελῶν ἔτους 1981	»	46.900
4. Δωρεὲς μελῶν	»	97.050
5. Λαχειοφόρος ἀγορὰ	»	13.000
6. Συμμετοχὴ μελῶν σὲ ἐκδηλώσεις	»	379.950
7. Κληροδότημα Χαριλάου Τόλη	»	198.000
8. Συνδρομὲς Περιοδικοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ	»	70.850
9. Ἀπρόβλεπτα	»	8.342
10. Τόκοι καταθέσεων	»	2.930
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΡΧ.	901.505

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματέας

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΥΡΟΥ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΤΣΟΥΡΑΣ

ΕΞΟΔΩΝ

1. Ἡμερολόγια ἔτους 1982	ΔΡΧ.	14.540
2. Πολιτιστ. - ψυχαγωγικὲς ἐκδηλώσεις	»	361.504
3. Κοινοφελῆ ἔργα στὴν Κοινότητα	»	27.000
4. Βράβευση μαθητῶν - φοιτητῶν	»	180.000
5. Διάνοιξη δρόμου Πολιτισῶς	»	94.343
6. Ἐκδοση Περιοδικοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»	»	60.300
7. Συνήρηση περιουσιακῶν στοιχείων	»	10.870
8. Ἐνίσχυση ἀπόρων	»	12.000
9. Δημοσιεύσεις - ἐκτυπώσεις	»	7.465
10. Γραφικὴ ὕλη - Ταχυδρομικὰ τέλη	»	6.759
11. Γενικὰ ἔξοδα	»	3.201
12. Ἀπρόβλεπτες δαπάνες	»	17.550
13. Ὑπόλοιπο Ταμείου	»	105.973
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΡΧ.	901.505

Ὁ Ταμίας

ΔΗΜΟΣ ΤΖΟΥΒΑΡΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1982

ΕΣΟΔΩΝ

1.	Από συνδρομές μελών	ΔΡΧ.	60.000
2.	Από δωρεές μελών	»	200.000
3.	Από εισφορές μελών για έκ) κές - ψυγ) κές εκδηλώσεις	»	300.000
4.	Από συνδρομές περιοδικού «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»	»	100.000
5.	Από Λαχειοφόρες αγορές	»	50.000
6.	Από Ημερολόγια έτους 1982	»	60.000
7.	Από κληροδότημα Χαρ. Τόλη	»	200.000
8.	Για άποπεράτωση δρόμου Πολιτσάς	»	200.000
9.	Τόκοι καταθέσεων	»	20.000
10.	Απόβλεπτα	»	60.000
	ΣΥΝΟΛΟΝ	ΔΡΧ.	1.250.000

Ο Πρόεδρος
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΥΡΟΥ

Ο Γεν. Γραμματέας
ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΤΣΟΥΡΑΣ

ΕΞΟΔΩΝ

1.	Γραφική ύλη - Ταχυδρ. τέλη	ΔΡΧ.	20.000
2.	Δημοσιεύσεις - εκτυπώσεις	»	20.000
3.	Κοινοφελή έργα στην Κοινότητα	»	100.000
4.	Ενίσχυση απόρων	»	50.000
5.	Εκπολ. - ψυχαγωγ. εκδηλώσεις	»	300.000
6.	Βράβευση Μαθητών - Φοιτητών	»	200.000
7.	Έκδοση Περιοδικού «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»	»	100.000
8.	Αποπεράτωση δρόμου Πολιτσάς	»	200.000
9.	Συντήρηση περιουσιακών στοιχείων	»	20.000
10.	Χορευτικός Όμιλος	»	200.000
11.	Απόβλεπτες δαπάνες	»	20.000
12.	Γενικά έξοδα	»	20.000
	ΣΥΝΟΛΟΝ	ΔΡΧ.	1.250.000

ο ταμίας
ΔΗΜ. ΤΖΟΥΒΑΡΑΣ

ειδησεις

επικαιροτητες

“Εγινε και φετος η καθιερωμενη λαχειοφορος αγορα στο αποκριατικο γλεντι. Μοιραστηκαν αρκετα δωρα στους τυχερους. Εκεινα ομως που εκαναν ιδιαίτερη εντύπωση και δημιούργησαν αρκετο κέφι ηταν τα «ειδικα» δωρα ... που κερδισαν με «ειδικη» κλήρωση οι «μαυροι» του χωριου μας. Ηταν μαρτίσια, για να προφυλαχτουں απο τον Άνοιξιατικο ηλιο. “Ετσι δόθηκαν ... φακελλάκια στους Χρηστο Κόκκινο, Λάμπρο Βλάχα, Κώστα Νότη και Δημο Τζουβαρα. Αυτοι τιμώντας το δωρο τους το φόρεσαν την επομένη στην εκδρομη που πραγματοποιήσαν αρκετοι συγχωριανοί μας στην περιοχή Έμιν Άγα, αδιαφορώντας ... για τις ηλιακες ακτίνες.

Γ. Ν.

Η εκπληξη της βραδιας ηταν ο ... “Αγιος Πρεβέζης στο Σκλουπιώτικο αποκριατικο γλεντι που εγινε στο «ΞΕΝΙΑ» στις 28 Φλεβάρη. “Ενας νεος, ο Σταυρος Κόκκινος, ειχε αυτη την εμπνευση, που εδωσε στη βραδια ευχάριστη ατμόσφαιρα και πολυ γελιο. Ποιος μπορεί λοιπόν ν’ άμφισβητήσει οτι κι οι νεοι του χωριου μας διαθετουν χιουμορ και μαλιστα ισάξιο με κεινο των προγονων μας;

Γ. Ν.

Με λυπη διαπίστωσαν οι υπεύθυνοι του Δ.Σ. οτι η έγγραφη των μελων για το γλεντι δεν εγινε και παλι εγκαιρα, με αποτέλεσμα να δημιουργοῡνται παρεξηγήσεις. “Ετσι ενω η προθεσμια έγγραφης εληξε στις 21 Φλεβάρη γραμμενα ηταν μονο 80 άτομα! Οι υπόλοιποι γραφτηκαν μετα την προθεσμια και αρκετοι εκεινη τη βραδια. Θα πρέπει ομως ολοι να καταλάβουμε οτι δικαίωμα για διασκέδαση εχουν και τα μελη του Δ.Σ. που εκεινη τη βραδυα κυριολεκτικά ασχολοῡνταν με τις κάρτες των μη γραμμένων ...

Με τέτοιες συνθηκες υπάρχει κίνδυνος δυστυχως να ματαιωθοῡν εκδηλώσεις που αναμφισβήτητα είναι ομορφες και βοηθάνε στο δεσιμο των σχέσεων των χωριανων μας.

Γ. Ν.

"Ασχημος ήταν ο καιρός στο χωριό όλες τις μέρες του Πάσχα. "Ετσι δέν μπόρεσε νά γίνει χορός στην πλατεία και για δεύτερη κατά σειρά χρονιά δέν άκούστηκαν τά «ματάκια». Παρ' όλα αυτά ή νεολαία μας διοργάνωσε γλέντι τήν πρώτη μέρα του Πάσχα στο σχολειό. Καί επειδή όλα έγιναν όπως θάπρεπε και όλοι διασκέδασαν, επαναλήφθηκε και τή δεύτερη μέρα με τήν ίδια επιτυχία. Φυσικά άκούστηκαν όλα τά είδη τών τραγουδιών μά κυριάρχησε τό δημότικό τραγούδι. Τό γλέντι και τις δυό μέρες έκλεισε με τόν Σκλουπιώτικο ύμνο τήν «ΚΟΛΟΝΑ».

Γ. Ν.

Πολλοί χωριανοί μας διοργάνωσαν έκδρομή στη Ζίτσα τό μεσημέρι τής Πρωτομαγιάς παρ' όλο πού οι καιρικές συνθήκες ήταν άκατάλληλες. "Ετσι τήν Πρωτομαγιά τήν πέρασαν χωρίς λουλούδια μέσα σ' ένα μαγαζί αλλά γλεντώντας Σκλουπιώτικα. Κι' έδω έκλεισε ή έκδρομή και τό γλέντι με τήν Κολόνα, πού χόρεψαν όλοι μαζί.

Γ. Ν.

"Εντυπωσιακή ήταν ή συμμετοχή τών χωριανών μας στο φετεινό γιορτασμό τής 'Εργατικής Πρωτομαγιάς.

"Εντυπωσιακή ήταν ή παρουσία τών χωριανών μας στις έκδηλώσεις για τόν γιορτασμό τής 'Εργατικής Πρωτομαγιάς. Από τό πρωί στο 'Εργατικό Κέντρο και στη συνέχεια στην πορεία, μαζί με τούς άλλους εργαζόμενους Γιαννιώτες διατράνωσαν τή θέλησή τους για Ειρήνη, δουλειά, κοινωνική πρόοδο και άπέτεισαν φόρο τιμής στους νεκρούς εργάτες πού έπεσαν αγωνιζόμενοι για καλύτερες συνθήκες δουλειάς

Α. Α.

Με ξεχωριστό ενδιαφέρον περιμένουμε φέτος νά γιορτάσουμε τό πανηγύρι στο χωριό. Κι' αυτό γιατί για πρώτη φορά στην ιστορία του θά τοποθετηθοῦν τραπέζια στην πλατεία. Σχετικό ενδιαφέρον έκδηλώθηκε από ομάδα χωριανών μας ή όποία έστειλε αίτηση στην Κοινότητα για τήν παραχώρηση τής πλατείας.

"Ετσι τό φετεινό Σκλουπιώτικο πανηγύρι, με τή γνωστή παράδοση, τό σύγχρονο γλέντι και τις άλλες έκδηλώσεις πού προγραμματίζονται φαίνεται πώς θά γίνει τέλειο και θά εύχαριστήσει και τούς άπαιτητικούς.

Κ. Σ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Ἡ Καλλιόπη Κ. Ξεκάρφωτου καὶ ὁ Χρῆστος Ἀθ. Κίτσος ἀπόκτησαν κόρη

Ὁ Δημήτριος Κ. Ἀναστασίου ἀπόκτησε ἀγόρι

Ἡ Πολυξένη Ἀντώνη Ἀντωνίου Παπαλεύκα ἀπόκτησε ἀγόρι

Ἡ Ἑλένη Γιάννη Γέροντα - Τραχανᾶ ἀπόκτησε κορίτσι

ΓΑΜΟΙ:

Χαρούλα Χρήστου Τζουβάρα μὲ τὸ Δημήτρη Λώλη ἀπὸ τὸ Κολονιάτι.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Στις 21 Μάρτη 1982 πέθανε ὁ Χρῆστος Λεωνίδα Μητροκώστας σὲ ἡλικία 63 χρόνων καὶ τάφηκε στὸ χωριό.

Στις 8 Ἀπρίλη 1982 πέθανε ἡ Ἀρετὴ θυγ. Γεωργ. Σιώτου σὲ ἡλικία 70 χρόνων καὶ τάφηκε στὸ χωριό.

